

Åland igen - Storartat

Det sägs att jag borde kallas Den Gamle och Maten. Detta tvingar mig till två tillkännagivanden:

1. Jag ska återvända till Åland nästa sommar och därstädes tillbringa minst en vecka, helst 10 dagar, under stark avhållsamhet från föda.
2. Jag ska inte nämna ett ord om mat i denna TANKE.

Men rätt ska vara rätt (OBS inte maträtt): Ett stort tack till Gert och Kurre för ett härligt arrangemang! Samtidigt måste ju Don får vara med på en kant eftersom han var en av initiativtagarna till den första Ålandsträffen, som gick av stapeln förra året. Se bilden. (Att få med Don på en kant är inte svårt. Så snart en kamera dyker upp, dyker Don upp som gubben i lådan. Han är med på samtliga mina bilder, utom dom där han har gått för att hämta mera öl).

Första punkten. Varför återvända till Åland under en längre tid? Jo, Åland slutar aldrig att överraska! Förra årets tur gick ju mycket långs vatten. Vi tittade på allmogebåtar och klättrade omkring på fullriggare. Det är ju så man tänker sig Åland.

Årets tur förde oss till Vägs Ände. Vi färjade dit och vi färjade tillbaka. På vägen fick vi njuta av en alldeles fantastisk vägbank, utlagt mitt i havet. Nu var det kanske inte så djupt, men imponerande var det.

En annan sak som imponerade var kortegekörningen. Det var en mäktig syn att se 27 Vulcanhojar dundra fram, väl sammanhållna. Låt vara att tre av dem var maskerade till annat märke. Vi råkade faktiskt inte ut för några incidenter. Trafiken flöt lugnt och smidigt. Kanske någon jäktad bilist svor en ramsa, men det var sällan vi hade någon bakom oss. Det var bara på huvudvägarna 1 och 2 som karavanen eventuellt hindrade någon. På det hela taget var det en föredömlig körning, inte minst ledaren ska ha en eloge.

Årets överraskning var ändå Ålands svar på Nepal. Vi körde en skön sträcka genom Ålands Himalaja. Serpentinerna backe upp och backe ned. Delvis grus, men fint och lättkört. Vi som inte visste att Åland var bergigt vet det nu. Vi får se upp för ålänningarnas alpina trupp inför nästa OS!

Om träffen i övrigt har jag inte mycket att tillföra. Den var som alla VRS-träffar - trivsamt, lustfyllt och opretentiöst. Diskussionerna var som vanligt ändlösa och skrämt hjärtliga. En ganska nybliven medlem berättade att han och hans fru hade dragit sig för att hänga på VRS-träffarna eftersom dom inte kände någon. Första gången de tog mod till sig upptäckte de att de kände alla. Det tog bara några minuter, så var de med i gänget. Nu blir vi aldrig av med dom. Det är bra. Det är så det ska vara. VRS är ett skönt gäng, härligt befriat från kotterier. Alla är lika välkomna och nya ansikten alldeles speciellt.

Anledningen till att jag tar upp detta är att du som är nytillkommen medlem inte behöver tveka en sekund att anmäla dig till en VRS-träff. Jag kan garantera att du är lika positiv efter första mötet med alla tokstollar som jag var första gången jag tog mod till mig hängde på.

För att visa att jag inte drar någon skröna den här gången, bifogar jag några bildbevis. Goa gubbar och käringar (avlett ur ordet "kär", kära vänner, käringar och så'n't kan det bli). Inte en surläpp så långt ögat når.

Så är vi då framme vid lördagens fest. "Same procedure as last year", som grevinnan säger på nyårsafton. (Vart tog vår "Greven" vägen förresten?) Biff, klyftpotatis och bearnaise. (Aj, nu kom jag in på mat i alla fall. Då kan jag samtidigt passa på och meddela att granncampingen har ett mycket trevligt fik (öppnar 07.00) med jättegoda mackor. Men passa dig för deras Hamburgare. Stället går i fortsättningen under namnet "Restaurang Kokta Hamburgaren". Resten får du räkna ut själv).

Åter till lördagsfesten. Efter intagen måltid hade stämningen stigit märkbart. Pär fick till exempel tillnamnet Pansargeneralen. (Han hade snott sonens jacka med RYGGMÄRKE. Där stod det PANSARJÄGARNA. Dom lär ha sitt kriminella tillhåll i Skövde).

StoreRoger, som laddat upp för kvällen, undrade först om han vågade bjuda Pansargeneralen på ett litet glas vintage-port. Det kunde Pansargeneralen absolut tänka sig och StoreRoger korkade andaktsfullt upp en 1908:a. Sedan blev det vintage-port hela kvällen, vilket kändes i skallen påföljande morgon.

Småtimmarna - Låt oss dra en minnets slöja över dem. Det är inte så svårt förresten. Sista man gick till kojs vid halvfyratiden. Sorlet hade ju inte varit dämpat precis. Tältande och husvagnsboende grannar hade trots detta inget att invända. De lät så trevligt, tyckte närmsta grannen. Det är så roligt när folk kan roa sig och ha fest utan skräl och vrål. Bättre betyg kan en MC-klubb knappast få.

Under småtimmarna ja. Några VRS-medlemmar hade ju åkt till Skottland och inhandlat skotska mössor med tofs och vidhängande rött hår. För att öppna moteld mot alltför vildsint festande på vintage-port satte våra Skottlandsresenärer på sig sina mössor och utstötte "whiskybahr" (lär betyda "livets vatten") för att visa att de behärskade keltiska. Dessa medlemmar brukar väl inte vinna skönhetstävlingar i vanliga fall, men med de skotska mössorna på skallen var dom fullständigt oigenkännliga och fulare än nånsin.

Nu är det ju så att TANKEN borde innehålla något slags tänkvärt. Förra året hävdade jag att det är vägen som är mödan värd och berättade bland annat om en gammal dam som kom fram och pratade när jag tog en rökpaus i Norrtälje. Många undrade om jag hade tanten med mig. Det hade jag inte, men till nästa Ålandsträff ska jag ragga upp henne och bekosta taxi både till Kapellskär och Kärringsund. Hon skulle älska att få tillbringa en festnatt med VRS, det kan jag lova. Rollatorn skulle hon kasta redan vid 10-blecket på kvällen och dansa i neon hela natten. Tänk bara på vad hon skulle ha att berätta för dom andra tanterna i syjuntan när hon väl hade återbördats till vardagen!

I år kunde jag konstatera samma sak igen. DET ÄR VÄGEN SOM ÄR MÖDAN VÄRD. Den här gången fick jag ett nytt synsätt på traditioner och vanetänkande. För att inte tala om kultur. Effektivare bromsar för all förnyelse och utveckling är omöjligt att hitta.

Det började så här. Jag mejlade Don och Ellen och undrade om dom kunde hysa in mig i Tystberga natten mellan torsdag och fredag. Det kunde dom.

Nu vet jag att Don är en stark förespråkare för småskalighet. Nu faller det sig dessutom så att det finns en slaktare som heter Hugo i samhället Örserum, en halvmil eller så

öster om Gränna. Hugo gör korv. Rökta isterband är hans specialitet. Han är faktiskt känd över hela Sverige för den där skallkorven, som smålänningarna säger. Jag meddelade då att jag ämnade medföra nyrökta isterband och förbereda en grund till dillstuvad potatis. Svaret från Don kom prompt. Stuvad potatis kan du och Ellen äta. Jag hatar stuvningar och vill ha isterbanden med kokt potatis, skirat smör och grovt salt.

Förutfattad mening från Don's sida. Vanetänkande från min. Det där med skirat smör och grovt salt lät ju inte så illa. Jag hade aldrig tänkt tanken därför att mitt matkulturella arv hindrat mig. Nu såg jag plötsligt något slags cross-over mellan småländskt och sörmländskt. OK, svarade jag, det blir kokt potatis, skirat smör och grovt salt, kompletterat med finhackade rödbetor och kapris för färgens skull.

Vad skulle man då kalla denna landskapsförbrödande rätt? (Minns Nils Dacke). Isterband Ostro Gothia? Näää... det lät lite pompöst. Så slog det mig att Ellen kommer långt uppifrån renbetesmarkerna, från trakterna nånstans utefter Torne Älv. Varför inte koppla på Lappland också och döpa rätten till Isterband Ultima Thule? Inte dumt va? Beskriver man den här rätten för sydeuropeer inser dom genast att detta är mat för vikingar och bärsärkar.

Nu är det en finess att tillaga isterband på det småländska sättet. Man prickar varje band 12 gånger med en vass gaffel, först på ena sidan sedan på den andra. Banden placeras i en form och sätts i ugn, där värmen får vara max 100 grader. Där kan de ligga en halvtimme ungefär, sedan sätts ugnen på 70 grader. På så sätt blir man av med en hel del fett - isterband heter ju inte isterband för inte. Finessen med detta är dessutom att man har gott om tid att umgås och ta en liten stänkare medan isterbanden bara blir godare och godare ju längre tiden lider. När det gäller en stänkare brukar Don inte vara nöbbedd.

Tiden led och det skedde en liten olycka med potatisen. Den fick stå kvar i kokvattnet för att hålla sig varm. Tyvärr kom ena kanten av kastrullen i kontakt med kokplattan, som inte var avstängd riktigt. Hälften av potatisarna var fasta och fina. Hälften förvandlades till mos. Vad gör man? Potatismos givetvis. Det var ett lyckokast, vill jag lova. Ibland är slumpen alla goda innovationers moder.

Så då till det skirade smöret. Vet du hur man skirar smör? Det visste inte Don. För ändamålet hade jag stulit ett sugrör på MC Donalds i Skärblacka. Tjocka sugrör av papp är Ronald McDonald's absolut enda bidrag till matlagningskonsten. Knepet att få en härligt gul, skirad smörspegel ligger i att få bort allt klegg - vatten, äggviteämnen och sån't. Det är här Ronald McDonald's sugrör kommer in i bilden. Man smälter smöret försiktigt i en kastrull, slå smältan i ett smalt glas, sticker ned sugröret i glaset och sätter alltsammans i kylan. Var ute i god tid bara, så att smöret hinner hårdna ordentligt. Snabbkylning i frysen rekommenderas inte eftersom risken är stor att även klegget fryser och då är ju jobbet ogjort. Frågan är då - vad har sugröret för funktion? Jo, det skirade smöret skiktar sig. Fettet - det gula, goa smöret med andra ord - samlas upptill och det flytande, äckligt vita klegget (smör är ju en mjölkprodukt) samlas på botten. När det hela återtagit fast form drar man helt enkelt ut sugröret försiktigt och håller ut klegget genom det hål som bildats. Grundläggande fysikalisk kunskap om vätskors egenskaper, min käre Watson.

Hur blev det då? Mycket gott. En helt ny aspekt på isterband faktiskt.

Nu hade jag ju lovat att inte tala om mat. Det har jag ju inte gjort heller. Detta handlar inte om mat utan om vårt sätt att förhålla oss till världen. Slutsatsen blir: Ju säkrare man är på sin sak, desto misstänksamare måste man vara. (Mat)kultur, förutfattade meningar och vanetänkande är som en rullgardin. Chansen att man hittar nya aspekter på invanda företeelser är minimal. Ett bra sätt att pröva sina förutfattade meningar är att grensla hojen och dra iväg på nästa träff. Det är, som sagt, ofta vägen som är mödan värd.

Ha det så bra. Ta böjarna som dom kommer. Och när dom kommer. Efteråt är ju faktiskt allting för sent.

Tack för en härlig träff, Kurre och Gert.

Den Gamle och Navet

alias Rahm #156

PS! Återstår nu bara att få Don att inse att det finns stuvningar som inte är av denna välden. Det ska han bli varse. Men rätten kommer inte att benämnas "stuvning" - i det grava fall av blindhet som föreligger här får det bli en Philip Rahmströmmare. Vad Philip Rahmström är för en luring och vad han kan hitta på får jag återkomma till en annan gång. DS.